
Legepanelet – en unik datakilde om legelivet

LEGALIVET

HELENE SELJENES DALUM

helene.seljenes.dalum@lefo.no

Helene Seljenes Dalum er forsker ved Legeforskningsinstituttet.

ERLEND HEM

Erlend Hem er instituttsjef ved Legeforskningsinstituttet og professor ved Universitetet i Oslo.

Det blir stadig vanskeligere å få folk til å svare på spørreundersøkelser. Legepanelet har likevel i over 30 år hatt en uvanlig høy svarprosent.

En ny spørreundersøkelse er nå sendt ut til Legepanelet, som består av rundt 2 500 tilfeldig utvalgte yrkesaktive leger i Norge [\(1\)](#). Legene mottar jevnlig et spørreskjema med faste spørsmål om blant annet arbeidstid, jobbtilfredshet og helse, samt noen temaer som varierer fra gang til gang.

Et hovedtema i årets undersøkelse er legen som forsker og forskningens kår, et prioritert saksområde i inneværende sentralstyreperiode i Legeforeningen. Samtidig belyser undersøkelsen flere sider ved legelivet, blant annet bruk av kunstig intelligens i arbeidshverdagen og betydningen av pasienters sosioøkonomiske og kulturelle bakgrunn.

Leger som forsker

Forskningskompetanse er en forutsetning for kunnskapsbasert medisinsk praksis og for kvalitet, innovasjon og kontinuerlig forbedring i helsetjenesten [\(2\)](#). For å styrke rekrutteringen til forskning blant leger er det behov for oppdatert kunnskap om hvem som forsker og hvilke rammevilkår som fremmer eller hemmer forskningsaktivitet.

Vi har fortsatt begrenset kunnskap om hvordan forskning lar seg kombinere med klinisk arbeid, hvordan arbeidsbelastning påvirker forskningsaktivitet og hvilke faktorer som er avgjørende for å realisere doktorgradsambisjoner.

«For å styrke rekrutteringen til forskning blant leger er det behov for oppdatert kunnskap om hvem som forsker og hvilke rammevilkår som fremmer eller hemmer forskningsaktivitet»

Legepanelet besvarte tilsvarende spørsmål i 2019, og analysen av disse dataene sammen med årets materiale vil belyse endringer i rammevilkårene for forskning blant leger.

Kunstig intelligens i helsetjenesten

Kunstig intelligens tas i økende grad i bruk i helsetjenesten, særlig til journalskriving og beslutningsstøtte, samtidig som helsepersonell har fullt ansvar for innholdet. Bruken kan gjøre det krevende å kvalitetssikre dokumentasjonen, ettersom teknologien også kan gi feil eller oppdiktede svar [\(3, 4\)](#).

I årets legepanelundersøkelse kartlegger vi hvordan leger bruker KI-verktøy i arbeidshverdagen, hvilke verktøy som brukes, hvor ofte og til hvilke formål. Vi undersøker også hvordan bruken oppleves å påvirke arbeidsbelastning, faglig tilfredshet, stress og privatliv, samt hvilke forventninger leger har til hvordan kunstig intelligens vil påvirke kvalitet, kommunikasjon og pasientsikkerhet framover.

Ulik behandling i helsetjenesten?

Et annet tema i årets undersøkelse er betydningen av sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn i pasientbehandlingen. De siste årene har det vært økt oppmerksomhet om mulig forskjellsbehandling og rasisme i helsetjenesten, også i Norge [\(5, 6\)](#).

I Legepanelet kartlegger vi legers erfaringer med, og observasjoner av, slike forhold. Det kan omfatte alt fra hvordan pasienter blir møtt, til vurdering av symptomer, smertebehandling og bruk av tolketjenester. Målet er å få et bedre kunnskapsgrunnlag for å forstå omfanget av slike forskjeller og bidra til mer likeverdige helsetjenester.

«Den høye deltakelsen tyder på at legene oppfatter undersøkelsene som relevante og formålstjenlige, og den gir et solid kunnskapsgrunnlag om legers arbeid, trivsel og levekår»

Forskning på leger

Svarprosenten i spørreundersøkelser har falt betydelig de siste årene og ligger ofte rundt 30–40 prosent. I Legepanelet har den derimot gjennomgående vært over 70 prosent, og i den siste runden i 2024 var den 79 prosent.

Den høye deltakelsen tyder på at legene oppfatter undersøkelsene som relevante og formålstjenlige, og den gir et solid kunnskapsgrunnlag om legers arbeid, trivsel og levekår. Oppslutningen blant deltakerne er avgjørende for at Legepanelet skal være en verdifull ressurs for forskning på leger.

Den høye svarprosenten, kombinert med gjentatte målinger over mer enn 30 år, gir gode muligheter til å følge utviklingen over tid og gjør materialet til en unik datakilde, også internasjonalt (7). Vi håper også i år på bred deltakelse fra panelet.

LITTERATUR

1. Dalum HS, Hem E. Legepanelet fornyes og utvides. Tidsskr Nor Legeforen 2024; 144. doi: 10.4045/tidsskr.24.0033. [CrossRef]
2. Clementsen S. Færre overleger forsker. Det burde bekymre oss mer enn det gjør. Dagens medisin 11.12.2025. <https://www.dagensmedisin.no/arbeidsliv-forskning-legeforeningen/faerre-overleger-forsker-det-burde-bekymre-oss-mer-enn-det-gjor/721158> Lest 27.3.2026.
3. Vatten I, Munkvik M. Kunstig intelligens i allmennmedisinen. Tidsskr Nor Legeforen 2025; 145. doi: 10.4045/tidsskr.25.0161. [PubMed][CrossRef]
4. Melsom C, Lovett HM, Granberg E. Bruk av kunstig intelligens til journalskriving – behov for felles regulering. Dagens medisin 17.10.2025. <https://www.dagensmedisin.no/e-helse-kunstig-intelligens/bruk-av-kunstig-intelligens-til-journalskriving-behov-for-felles-regulering/711689> Lest 27.3.2026.
5. Patel DK, Spjeldnæs AH, Almashhadani M et al. Rasisme som helseproblem. Tidsskr Nor Legeforen 2024; 144. doi: 10.4045/tidsskr.24.0377. [PubMed][CrossRef]
6. Bigonah A. Styrk antirasistisk praksis i norsk medisin. Tidsskr Nor Legeforen 2025; 145. doi: 10.4045/tidsskr.25.0452. [PubMed][CrossRef]
7. Hem E. 30 års forskning om leger. Tidsskr Nor Legeforen 2022; 142. doi: 10.4045/tidsskr.22.0631. [CrossRef]

Publisert: 4. mai 2026. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.26.0228
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.